

ΟΙΚΟΔΟΜΩΝΤΑΣ ΤΗ ΒΙΒΛΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΔΙΑΛΕΞΗ 3^η-Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΥΦΑΝΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Περιεχόμενα

Περίγραμμα – Ένα περίγραμμα του μαθήματος,

Σημειώσεις – Ένα πρότυπο που παρέχει: το περίγραμμα το μαθήματος; σημειώσεις κλειδιά, αποσπάσματα και περιλήψεις του μαθήματος, και χώρο για γράψιμο πρόσθετων σημειώσεων.

Ερωτήσεις επανάληψης - Ερωτήσεις στα βασικά περιεχόμενα του μαθήματος και χώρος για το γράψιμο των απαντήσεων. Κατάλληλο για το γράψιμο εργασιών και τεστ.

Ερωτήσεις εφαρμογής – Ερωτήσεις που συνδέουν το περιεχόμενο του μαθήματος με την χριστιανική ζωή, την θεολογία και την διακονία, κατάλληλο για συζητήσεις σε γκρουπ, γραπτές εργασίες και τεστ .

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτό το μάθημα και τον οδηγό σπουδών

- **Πριν να δείτε το μάθημα**
 - ο **Προετοιμασία** – Ολοκληρώστε τα αναγνώσματα.
 - ο **Διαλλείματα** – Εξετάστε που αρχίζει και που τελειώνει το κομμάτι που ακούτε. Οι διαλέξεις έχουν συμπυκνωμένες πληροφορίες, γι' αυτό ίσως να θέλετε να κάνετε κάποια διαλλείματα. Τα διαλλείματα θα πρέπει να σχεδιαστούν σύμφωνα με τους κύριους διαχωρισμούς του περιγράμματος στις ενότητες.
- **Καθώς βλέπετε το μάθημα**
 - ο **Σημειώσεις** Χρησιμοποιήστε τα τμήματα των σημειώσεων για να ακολουθήσετε το μάθημα και να κρατήσετε συμπληρωματικές σημειώσεις. Πολλές από τις κύριες ιδέες συνοψίζονται ήδη στις σημειώσεις αλλά να κάνεις και τις δικές σου συμπληρωματικές σημειώσεις. Θα πρέπει επίσης να προσθέσετε λεπτομέρειες που θα σας βοηθήσουν να θυμάστε , να περιγράψετε και να υπερασπίξετε τις κύριες ιδέες.
 - ο **Παύση/επανάληψη τμημάτων του μαθήματος** – Ίσως να βρείτε χρήσιμο να κάνετε παύση ή επανάληψη σε συγκεκριμένα σημεία προκειμένου να γράψετε συμπληρωματικές σημειώσεις, ξαναδείτε δύσκολες έννοιες, ή συζητήστε τα σημεία που σας ενδιαφέρουν.
- **Αφού έχετε δει τα μαθήματα**
 - ο **Ερωτήσεις Επανάληψης** – Απαντήστε στις ερωτήσεις επανάληψης στο χώρο που υπάρχει. Οι ερωτήσεις αναθεώρησης θα είναι καλύτερο, να τις συμπληρώσει ο καθένας μόνος και όχι σαν ομάδα.
 - ο **Ερωτήσεις εφαρμογής** - Οι ερωτήσεις εφαρμογής είναι κατάλληλες για γραπτές εργασίες ή θέματα για συζήτηση. Για τις γραπτές εργασίες συνιστάτε οι απαντήσεις να μην ξεπερνούν την μία σελίδα.

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΥΦΑΝΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I. Τι εννοούμε όταν λέμε «διαχρονική εξύφανση»

A. Η έννοια του «Διαχρονικός»

1. Αντιπαραβολή της συγχρονικής και της διαχρονικής προσέγγισης
2. Αλληλεξάρτηση της συγχρονικής και της διαχρονικής προσέγγισης

B. Η έννοια της «Εξύφανση»

1. Οι Θεϊκοί Σκοποί της Θεολογικής Εξύφανσης της Π.Δ.
2. Η Θεία Πρόνοια της Θεολογικής Εξύφανσης της Π.Δ.

Γ. Ένα Παράδειγμα Διαχρονικής εξύφανσης στην Π.Δ.

II. Κοσμοϊστορικές Εξελίξεις της θεολογίας στην Παλαιά Διαθήκη

A. Οι Διαφορετικές Εμφάσεις των Θεϊκών Διαθηκών

1. Οι Παγκόσμιες Διαθήκες
2. Οι Εθνικές Διαθήκες
3. Η Νέα Διαθήκη

B. Η Οργανική Ενότητα των Θεϊκών διαθηκών

1. Η Βασιλική Διαχείριση μέσω των Διαθηκών
2. Η συνεχιζόμενη εξουσία της κάθε διαθήκης
3. Η Επεκτεινόμενη Εφαρμογή της κάθε διαθήκης

III. Η Θεματολογική Εξέλιξη στην Παλαιά Διαθήκη

A. Τα Παραδοσιακά Θέματα της συστηματικής θεολογίας

B. Η Τυπολογία στην Παλαιά Διαθήκη

1. Ο Ορισμός Βιβλικής Τυπολογίας
2. Τα Χαρακτηριστικά της Τυπολογίας
3. Ο Προσδιορισμός των τυπολογιών

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βιβλική θεολογία επικεντρώνεται στο πώς η θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης αναπτύχθηκε με το πέρασμα των χρόνων.

Η «διαχρονική εξύφανση», δηλαδή το πως οι θεολογικές υφάνσεις αναπτύχθηκαν με το πέρασμα των χρόνων.

I. Τι εννοούμε όταν λέμε «Διαχρονική Εξύφανση»

I. A. Η έννοια του «Διαχρονικός»

Η λέξη «διαχρονικό» προέρχεται από την πρόθεση «διά» που συχνά σημαίνει «μέσα από» ή «καθ' όλο», και δεύτερον, από το ουσιαστικό χρόνος.

Η λέξη «διαχρονικό» τονίζει το πως η θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης μεταμορφώθηκε, άλλαξε και εξελίχθηκε μέσα στον χρόνο.

I.A.1. Η Αντιπαραβολή της συγχρονικής με την διαχρονική προσέγγιση της Π.Δ.

- Η συγχρονική σύνθεση εστιάζει στα θεολογικά «υφάδια» που προέρχονται από της συγκεκριμένες περιόδους της βιβλικής ιστορίας.
- Η διαχρονική προσέγγιση της Βίβλου επικεντρώνεται λοιπόν στο πώς τα θεολογικά «υφάδια» ξετυλίχτηκαν προοδευτικά μέσα στον χρόνο.

Παράδειγμα:

Εξ. κεφ. 1:1-19:1.

- Μια συγχρονική προσέγγιση για την περίοδο αυτή θα ρωτούσε τα εξής: «Τι έκανε και τι έλεγε ο Θεός κατά την περίοδο αυτή στο σύνολό της;»
- Μια διαχρονική προσέγγιση όμως ενδιαφέρεται περισσότερο για «τι αλλαγές έγιναν στη θεολογία καθώς ο Θεός ενεργούσε και μιλούσε με διαφορετικό τρόπο κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου;»

I.A.2. Η Αλληλεξάρτηση της συγχρονικής με την διαχρονικής προσέγγιση της Π.Δ.

Καθώς οι βιβλικοί θεολόγοι ερευνούν τις Γραφές, κινούνται μπρος πίσω μεταξύ του συγχρονικού και του διαχρονικού τους έργου.

- διαχρονική ανάλυση προηγείται ακόμη και μιας μικρής συγχρονικής σύνθεσης.
- όταν εξετάσουμε μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα, η διαχρονική μας ανάλυση εξαρτάται από τη συγχρονική σύνθεση.

I.B. Η έννοια της «Εξύφανση»

I.B.1. Οι Θεϊκοί Σκοποί της Θεολογικής εξύφανσης της Π.Δ.

Κάθε τι στην ιστορία, συμπεριλαμβανομένων και των αλλαγών στην θεολογία, επιτυγχάνουν πάντοτε τους αλάνθαστους σκοπούς του Θεού για τη δημιουργία του.

Ης. κεφ. 46:10:

ο οποίος εξαρχής αναγγέλλω το τέλος, και από πρωτύτερα αυτά που ακόμη δεν συνέβησαν, λέγοντας: Η βουλή μου θα σταθεί, και θα εκτελέσω ολόκληρο το θέλημά μου·

Οι στόχοι του Θεού για την ιστορία υπάρχουν, όχι μόνο ως γενικοί, μακροχρόνιοι στόχοι, αλλά και ως συγκεκριμένοι, βραχυπρόθεσμοι στόχοι.

- Ο Δαβίδ βασιλιά στον Ισραήλ. (βραχυπρόθεσμος)
- σφαιρικός τελικός σκοπός της βασιλείας για την ιστορία. (μακροπρόθεσμος)

I.B.2. Η Θεία Πρόνοια της Θεολογικής εξύφανσης της Π.Δ.

Οι εξελίξεις αυτές συνέβησαν βάση της πρόνοιας του Θεού, δηλαδή βάση της συμμετοχής του Θεού στην ιστορία.

- Αναμενόμενες
- ανεξήγητες.
- Ανταπόκριση

I.Γ. Ένα Παράδειγμα Διαχρονικής Εξύφανσης στη Π.Δ.

Ματθ. κεφ. 19:3, κάποιοι Φαρισαίοι δοκίμασαν τον Ιησού με την παρακάτω ερώτηση:

Και ήρθαν σ' αυτόν οι Φαρισαίοι, πειράζοντάς τον, και λέγοντάς του: Επιτρέπεται στον άνθρωπο να χωρίσει τη γυναίκα του για κάθε αιτία;

Δευτ. 24:1:

ΟΤΑΝ κάποιος πάρει γυναίκα, και νυμφευθεί μαζί της, και συμβεί να μη βρει χάρη στα μάτια του, επειδή βρήκε σ' αυτήν κάποιο άσχημο πράγμα, τότε ας γράψει σ' αυτήν γράμμα διαζυγίου, και ας το δώσει στο χέρι της, και ας τη διώξει από το σπίτι του.

Ματθ. κεφ. 19:4-7:

Και αποκρινόμενος αυτός είπε: Δεν διαβάσατε ότι εκείνος που τους έπλασε απαρχής, αρσενικό και θηλυκό τούς έπλασε; Και είπε: «Εξαιτίας αυτού, ο άνθρωπος θα αφήσει τον πατέρα και τη μητέρα, και θα προσκολληθεί στη γυναίκα του, και θα είναι οι δύο σε μία σάρκα»; Ώστε, δεν είναι πλέον δύο, αλλά μία σάρκα. Εκείνο, λοιπόν, που ο Θεός συνένωσε, άνθρωπος ας μη χωρίζει. Του λένε: Γιατί, λοιπόν, ο Μωυσής πρόσταξε να δώσει έγγραφο διαζυγίου, και να τη χωρίσει;

Για να απαντήσει στο ερώτημα των Φαρισαίων, ο Ιησούς έδωσε μια σύντομη συγχρονική εξήγηση του γάμου με βάση το πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου της Γένεσης.

Ματθ. κεφ. 19:7:

Του λένε: Γιατί, λοιπόν, ο Μωυσής πρόσταξε να δώσει έγγραφο διαζυγίου, και να τη χωρίσει;

Απαντώντας, ο Ιησούς εξήγησε ότι μια σημαντική διαχρονική εξέλιξη, μια θεολογική αλλαγή, είχε συμβεί μεταξύ του χρόνου της δημιουργίας και της περιόδου του Μωυσή, διαβάζουμε στο κατά Ματθαίον κεφ. 19:8-9:

Τους λέει: Επειδή, ο Μωυσής εξαιτίας της σκληροκαρδίας σας επέτρεψε να χωρίζετε τις γυναίκες σας · απαρχής, όμως, δεν είχε γίνει έτσι. Σας λέω δε ότι, όποιος χωρίσει τη γυναίκα του, εκτός για λόγον πορνείας, και νυμφευθεί άλλη, γίνεται μοιχός · και όποιος νυμφευθεί χωρισμένη γυναίκα, γίνεται μοιχός.

Ματθ. κεφ. 19:9:

Σας λέω δε ότι, όποιος χωρίσει τη γυναίκα του, εκτός για λόγον πορνείας, και νυμφευθεί άλλη, γίνεται μοιχός · και όποιος νυμφευθεί χωρισμένη γυναίκα, γίνεται μοιχός.

Έτσι βλέπουμε ότι ο Ιησούς καταλάβαινε τον γάμο και το διαζύγιο με βάση τις διαχρονικές εξελίξεις της θεολογίας της Παλαιάς Διαθήκης.

II. Οι Κοσμοϊστορικές Εξελίξεις της Θεολογίας στη Παλαιά Διαθήκη

Οι βιβλικοί θεολόγοι περιγράφουν συχνά την εξέλιξη της θεολογίας της Παλαιάς Διαθήκης σε σχέση με το πώς οι αποκαλύψεις του Θεού χωρίζουν την ιστορία σε σημαντικές περιόδους.

II.A. Οι Διαφορετικές Εμφάσεις των Θεϊκών Διαθηκών

Θα περιγράψουμε τις κοσμοϊστορικές εξελίξεις επιστρέφοντας σε ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της Παλαιάς Διαθήκης: δηλαδή την επιρροή των θεϊκών διαθηκών.

II.A.1. Οι Παγκόσμιες Διαθήκες

Μεταξύ του Θεού και όλων των ανθρώπων.

- Η διαθήκη με τον Αδάμ - «την Διαθήκη Θεμελίων»
- Η διαθήκη του Θεού με τον Νώε - «Διαθήκη της Σταθερότητας». Γεν. κεφ. 8:21-22:

Και ο Κύριος οσφράνθηκε οσμή ευωδίας · και ο Κύριος είπε στην καρδιά του: Δεν θα καταραστώ στο εξής τη γη εξαιτίας του ανθρώπου · επειδή, ο λογισμός της καρδιάς του ανθρώπου είναι κακός από τη νηπιότητά του · ούτε θα πατάξω στο εξής όλα όσα ζουν, καθώς έκανα · όσον καιρό η γη μένει, σπορά και θερισμός, και ψύχος και καύμα, και καλοκαίρι και χειμώνας, και ημέρα και νύχτα, δεν θα παύσουν να υπάρχουν.

II.A.2. Εθνικές Διαθήκες

Ο Θεός θέσπισε εθνικές διαθήκες με τον ιδιαίτερο λαό του τον Ισραήλ.

- διαθήκη του Αβραάμ - «Διαθήκη Υπόσχεσης».
- διαθήκη του Μωυσή με τον Θεό - «Διαθήκη του Νόμου»
- διαθήκη με τον Δαβίδ - «Διαθήκη της Βασιλείας».

II.A.3. Νέα Διαθήκη

Η κορυφαία διαθήκη αναφέρεται στην Παλαιά.

- Ιερ. κεφ. 31:31:

Δέστε, έρχονται ημέρες, λέει ο Κύριος, και θα κάνω στον οίκο Ισραήλ, και στον οίκο Ιούδα, μια νέα διαθήκη ·

Η «Διαθήκη Εκπλήρωσης».

- Η πρώτη έλευση του Χριστού
 - Το έργο της λύτρωσής του στο σταυρό,
 - η νίκη της ανάστασής του,
 - η ανάληψή του,
 - η έκχυση του Αγίου Πνεύματος στην Πεντηκοστή
 - το έργο των αποστόλων
- η πίστη στον Χριστό εξαπλώνεται στις γωνιές της γης μέσω του ευαγγελίου.
- ο Ιησούς ξανάρθει

Οι έξι μεγάλες θείες διαθήκες διαπότισαν την θεολογία της εποχής που αποκαλύφθηκαν, έτσι ώστε μας βοηθούν να κατανοήσουμε τις διαφορετικές εμφάνσεις των διάφορων εποχών στην Παλαιά Διαθήκη.

II.B. Η Οργανική Ενότητα των Θεολογικών διαθηκών

Οι εποχές της ιστορίας της Παλαιάς Διαθήκης δεν ήταν εντελώς διαφορετικές η μία από την άλλη. Μάλλον, εμφανίζουν μια συνέχεια η μία με την άλλη, όπως τα διάφορα στάδια ανάπτυξης των ζωντανών οργανισμών.

II.B.1. Η Βασιλική Διαχείριση μέσω των διαθηκών

Οι θείες διαθήκες στη Αγία Γραφή ήταν ο βασικός τρόπος με τον οποίο ο Θεός διαχειριζόταν τους υπηκόους της βασιλείας του μέσα από διάφορα ιστορικά στάδια.

Όλες οι διαθήκες της Παλαιάς Διαθήκης είχαν τον ίδιο τελικό στόχο: την επέκταση της ένδοξης βασιλείας του Θεού σε όλη τη γη.

Η σειρά με την οποία εμφανίζονται οι διαθήκες της Παλαιάς Διαθήκης αποκαλύπτουν την ενότητά τους.

- Η διαθήκη με τον Αδάμ
- Η διαθήκη με τον Νώε
- Η διαθήκη με τον Αβραάμ
- Η διαθήκη με τον Μωυσή
- Η διαθήκη με τον Δαβίδ
- η Νέα Διαθήκη

II.B.2. Η Συνεχιζόμενη εξουσία της κάθε διαθήκης

Η εξουσία των προγενέστερων διαθηκών πάντα επεκτείνονταν και στις μεταγενέστερες διαθήκες.

- Ο Μωυσής θεωρούσε τις θεικές διαθήκες που υπήρχαν πριν από κείνον, έγκυρες για την εποχή του.
- Η διαθήκη με τον Μωυσή, είναι φανερό ότι είχε εξουσία που συνεχίστηκε μετά την εποχή του.
Β' Χρονικών κεφ. 6:16:

Και, τώρα, Κύριε Θεέ του Ισραήλ, φύλαξε απέναντι στον δούλο σου τον Δαβίδ, τον πατέρα μου, εκείνο που του είχες υποσχεθεί, λέγοντας: Δεν θα εκλείψει από σένα άνδρας από μπροστά μου, που να κάθεται επάνω στον θρόνο του Ισραήλ, μόνον, βέβαια, αν οι γιοι σου προσέχουν στον δρόμο τους, για να περπατούν στον νόμο μου, καθώς εσύ περπάτησες μπροστά μου.

II.B.3. Η Επεκτεινόμενη Εφαρμογή της κάθε διαθήκης

Οι αρχές των προγενέστερων διαθηκών θα έπρεπε να εφαρμόζονται με τρόπο που ήταν κατάλληλος για μεταγενέστερες εποχές.

- δεν θα έπρεπε να γυρίζουν πίσω και να ζουν σαν να βρίσκονταν σε μια προηγούμενη διαθηκική εποχή.
- δεν θα έπρεπε να ξεχάσουν τη σοφία όσων είχε διδάξει ο Θεός σε προηγούμενες εποχές.

Για παράδειγμα,

- η διαθήκη με τον Νώε βασίστηκε πάνω στη θεολογία της Διαθήκης Θεμελίων του Θεού με τον Αδάμ, όμως οι αρχές της πρώτης διαθήκης τότε προσαρμόστηκαν για να ταιριάζουν στην Σταθερότητα της Φύσης
- Η διαθήκη με τον Αβραάμ εφαρμόστηκε στους πατριάρχες του Ισραήλ
- Η διαθήκη του νόμου του Μωυσή εξετάστηκε με βάση τον νόμο του Θεού στο όρος Σινά.
- Η διαθήκη της βασιλείας με τον Δαβίδ εξετάστηκε με βάση τις νέες emphases της Βασιλείας του Θεού.

III. Η Θεματολογική Εξέλιξη στην Παλαιά Διαθήκη

Οι εξελίξεις της θεολογίας της Παλαιάς Διαθήκης μπορούν να περιγραφούν σε σχέση με συγκεκριμένα θέματα.

III.A. Τα Παραδοσιακά Θέματα της Συστηματικής Θεολογίας

Τα θέματα της παραδοσιακής συστηματικής θεολογίας

- η Καθαυτό θεολογία, δηλαδή το δόγμα περί Θεού
- η ανθρωπολογία, δηλαδή τη διδασκαλία για τον άνθρωπο
- η σωτηριολογία, η διδασκαλία δηλαδή της σωτηρίας
- η εκκλησιολογία, η διδασκαλία για την εκκλησία και τέλος
- η εσχατολογία, η διδασκαλία των τελικών γεγονότων και καταστάσεων.

Οι βιβλικοί θεολόγοι έχουν συνοψίσει την θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης μέσα απ' αυτές τις βασικές κατηγορίες της συστηματικής θεολογίας για τουλάχιστον δύο λόγους.

- υπήρξε πολύ χρήσιμη για τους βιβλικούς θεολόγους.
- να παρέχει τα βιβλικά δεδομένα για τη συστηματική.

Όταν όμως οι βιβλικοί θεολόγοι ασχολούνται με τις διαχρονικές εξελίξεις, κάνουν την ερώτηση που διαφοροποιεί την έρευνα της από την συστηματική θεολογία για αυτά τα ζητήματα: Πώς αναπτύχθηκε η συγκεκριμένη θεολογική πεποίθηση μέσα από την ιστορία των θεολογικών αλλαγών στην Παλαιά Διαθήκη;

Για παράδειγμα, ένας βιβλικός θεολόγος μπορεί να διερευνά την Καθαυτό θεολογία.

III.B. Η Τυπολογία στην Παλαιά Διαθήκη

III.B.1. Ορισμός Βιβλικής Τυπολογίας

Με μια ευρύτερη έννοια, η βιβλική θεολογία εφαρμόζει τον όρο τυπολογία σε οποιαδήποτε διαχρονική εξέλιξη των θεμάτων της θεολογίας της Παλαιάς Διαθήκης.

Η Βιβλική τυπολογία είναι η μελέτη των διαχρονικών εξελίξεων μεταξύ κάποιων θεολογικών στοιχείων που σχετίζονται στενά με σημαντικά πρόσωπα, θεσμούς και γεγονότα στη Γραφή.

Για παράδειγμα:

- Ρωμ. κεφ. 5:14. **Αλλά, ο θάνατος βασιλεύσε από τον Αδάμ μέχρι τον Μωυσή κι επάνω σε όλους όσους δεν αμάρτησαν σύμφωνα με την ομοιότητα της παράβασης του Αδάμ, που είναι τύπος του μέλλοντος.**
- Α' Πέτρ. κεφ. 3:20-21

τα οποία κάποτε απείθησαν, όταν η μακροθυμία του Θεού, στις ημέρες του Νώε, τους πρόσμενε, καθώς κατασκευαζόταν η κιβωτός, στην οποία διασώθηκαν από το νερό λίγες (δηλαδή, οκτώ) ψυχές · αντίτυπο του οποίου σώζει σήμερα κι εμάς το βάπτισμα, (όχι η αποβολή της ακαθαρσίας της σάρκας, αλλά η μαρτυρία της αγαθής συνείδησης προς τον Θεό), διαμέσου της ανάστασης του Ιησού Χριστού.

- Κολ. κεφ. 2:17,;: **που είναι σκιά των μελλοντικών πραγμάτων, το σώμα όμως είναι του Χριστού.**
- Ιωάν. κεφ. 3:14-15.

Και όπως ο Μωυσής ύψωσε το φίδι μέσα στην έρημο, έτσι πρέπει να υψωθεί ο Υιός του ανθρώπου · για να μη χαθεί καθένας ο οποίος πιστεύει σ' αυτόν, αλλά να έχει αιώνια ζωή.

III.B.2. Τα Χαρακτηριστικά της Τυπολογίας της Π.Δ.

α. ιδιαίτερο σχήμα λόγου

Είναι έμμεσοι τρόποι για να περιγράψουμε πράγματα, συγκρίνοντάς τα με κάτι άλλο.

Τρία βασικά στοιχεία:

- την «εικόνα»
- το «θέμα» (αντίτυπο)
- Το σημείο σύγκρισης μεταξύ των δυο

β. Τα συγκρινόμενα στοιχεία είναι ποικίλα

Τρεις βασικές ομάδες:

- πρόσωπα,
 - ο προσωπικότητες,
 - ο πνευματικά όντα,
 - ο Θεός
 - ο άλλες μορφές της δημιουργίας που προσωποποιούνται.
- Θεσμοί
 - ο τοποθεσίες,
 - ο τελετές
 - ο οργανισμοί
 - ο σημαντικά κτήρια
- γεγονότα
 - ο ιστορικά γεγονότα, που συνέβησαν.

γ. Σημαντικά Θεολογικά Στοιχεία

Οι τυπολογίες στην Γραφή πάντοτε συγκρίνουν σημαντικά θεολογικά στοιχεία που είναι στενά συνδεδεμένα.

Όταν οι βιβλικοί συγγραφείς αναφέρονταν σε συγκεκριμένα πρόσωπα, θεσμούς ή γεγονότα ως στοιχεία των τυπολογιών, είχαν υπόψη τους, τους μεγαλύτερους θεολογικούς συσχετισμούς που τα στοιχεία αυτά αντιπροσώπευαν.

Για παράδειγμα:

- Ρωμ. κεφ. 5:14.
- Α' Πέτρ. κεφ. 3:20-21.

δ. Διαχρονικές Εξελίξεις σ' ένα θέμα

Οι τυπολογίες πάντοτε αντανακλούν τις διαχρονικές εξελίξεις.

Ρωμαίους κεφ. 5:15. **Αλλά, δεν είναι όπως το αμάρτημα, έτσι και το χάρισμα · επειδή, αν για το αμάρτημα του ενός πέθαναν οι πολλοί, πολύ περισσότερο η χάρη τού Θεού και η δωρεά διαμέσου της χάρης τού ενός ανθρώπου, του Ιησού Χριστού, περισσεύσε στους πολλούς.**

- ομοιότητες
- διαφορές

ε. Οι τυπολογίες συχνά εμφανίζονται σε σειρά.

Για παράδειγμα: Λατρεία στην Παλαιά Διαθήκη.

- Στον Κήπο της Εδέμ

Γέν. κεφ. 2:15. **Και ο Κύριος ο Θεός πήρε τον άνθρωπο, και τον έβαλε στον παράδεισο της Εδέμ για να τον εργάζεται, και να τον φυλάττει.**

- Στους πρώτους βωμούς
- Στη Σκηνή του Μωυσή
- Στον Ναό της Ιερουσαλήμ
- Στο Ναό του Ζοροβάβελ

III.B.3. Ο Προσδιορισμός των τυπολογιών της Π.Δ.

α. Η τυπολογία ως πρόβλεψη.

Όταν οι τύποι εμφανίζονταν στην ιστορία της Παλαιάς Διαθήκης, είχαν σχεδιαστεί για να δείχνουν προς τα μελλοντικά αντίτυπα.

Στην εποχή μας:

Η «διακειμενικότητα» αντιμετωπίζει την τυπολογία απλά ως λογοτεχνικό φαινόμενο, δηλαδή ως ένα τρόπο με τον οποίο ένα βιβλικό κείμενο αντιμετωπίζει ένα άλλο.

Οι συγγραφείς της Καινής Διαθήκης:

Η «διαπραγματικότητα». Με άλλα λόγια, οι τύποι ήταν ιστορικές πραγματικότητες που στην ουσία παραπέμπουν στις μελλοντικές ιστορικές πραγματικότητες ως τα αντίτυπά τους.

- Ρωμ. κεφ5:14
- Κολ. κεφ2:17

Ο Θεός έδινε ιδιαίτερες, Ειδικές Αποκαλύψεις σε ανθρώπους οι οποίες τους έδιναν την ικανότητα να έχουν κάποιου είδους προαίσθηση ή πρόγνωση.

- προφήτες
- άλλες ηγετικές προσωπικότητες της Παλαιάς Διαθήκης

Οι τύποι στην Παλαιά Διαθήκη σχετίζονταν με θεολογικές αλήθειες των οποίων την μελλοντική εξέλιξη ο Θεός είχε ήδη αποκαλύψει.

Για παράδειγμα:

- Γέν. κεφ. 1:28
- Γέν. κεφ. 15:18
- Ψαλμό 72:11, 17 **Και θα τον προσκυνήσουν όλοι οι βασιλιάδες · όλα τα έθνη αυτόν θα δουλέψουν. Το όνομά του θα διαμένει παντοτινά · το όνομά του θα διαρκεί ενόσω διαμένει ο ήλιος · και οι άνθρωποι θα ευλογούνται σ' αυτόν · όλα τα έθνη θα τον μακαρίζουν.**

β. Στοχασμός.

Ο προσδιορισμός για το πώς οι περισσότεροι τύποι εξελίχθηκαν στα αντίτυπά τους αφορά το θεολογικό στοχασμό από την πλεονεκτική θέση των μεταγενέστερων χρόνων σε προγενέστερα πρόσωπα, θεσμούς και γεγονότα.

Οι τύποι συχνά μοιάζουν τόσο διαφορετικοί από τα αντίτυπά τους, ώστε η πρόβλεψη τους θα ήταν σχεδόν αδύνατη.

- Ο κατακλυσμός του Νώε ως ένα τύπο του Χριστιανικού βαπτίσματος
- το χάλκινο φίδι προανήγγειλε τη σταύρωση του Χριστού.
- Ένα βελανίδι κι ένα δέντρο

Αντί να προσπαθούμε να κατανοήσουμε τους τύπους και τα αντίτυπα με την πρόβλεψη των τελευταίων από τα πρώτα, θα πρέπει να καταφύγουμε στο θεολογικό στοχασμό.

Ενώ οι τύποι προμήνυαν πραγματικά τα αντίτυπά τους, συνήθως μπορούμε μόνο να αναγνωρίσουμε εκείνους τους «τύπους» των οποίων τα αντίτυπα έχουν ήδη εμφανιστεί στην ιστορία.

Ο προσδιορισμός της τυπολογίας αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα της μελέτης των διαχρονικών εξελίξεων στην Παλαιά Διαθήκη

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

5. Εξηγήστε πώς ενοποιήθηκαν οι κοσμοϊστορικές διαθήκες της ιστορίας της Παλαιάς Διαθήκης ως διαχειριστές της βασιλείας του Θεού.

6. Περιγράψτε πώς η εξουσία των προγενέστερων διαθηκών επεκτάθηκαν σε μεταγενέστερες διαθήκες κι εξηγήστε γιατί θα πρέπει να δίνεται προσοχή όταν εφαρμόζονται μαθήματα που παίρνονται από προγενέστερες διαθήκες σε μετέπειτα καταστάσεις.

7. Περιγράψετε τρεις πτυχές των σχέσεων μεταξύ των διαφορετικών διαθηκικών εποχών.

8. Ποια είναι τα πιο συνηθισμένα θέματα της παραδοσιακής συστηματικής θεολογίας και πώς προσεγγίζουν οι βιβλικοί θεολόγοι τα θέματα αυτά;

9. Τι είναι η βιβλική τυπολογία και γιατί είναι σημαντική για τη μελέτη της βιβλικής θεολογίας; Δώστε παραδείγματα.

10. Ποια είναι πέντε σημαντικά χαρακτηριστικά τυπολογίας μέσα στη Γραφή, και πώς προσδιορίζουμε τις τυπολογίες στην Παλαιά Διαθήκη;

Ερωτήσεις Εφαρμογής

1. Τι είναι αυτό που κάνει την κατανόηση για το πώς εξελίχθηκε η θεολογία της Αγίας Γραφής με τον καιρό, τόσο σημαντική καθώς αναζητούμε να εφαρμόσουμε την Παλαιά Διαθήκη στη δική μας ζωή ή να τη διδάξουμε σε άλλους;
2. Ποιοι είναι μερικοί τρόποι που μπορούμε να παρερμηνεύσουμε και/ή να εφαρμόσουμε λανθασμένα την Αγία Γραφή εάν αποτύχουμε να κατανοήσουμε το πώς εξελίχθηκε η βιβλική θεολογία με τον καιρό;
3. Πώς μπορεί η περιγραφή που έκανε ο Ιησούς για τη διαχρονικής εξύφανσης στον γάμο να γίνει παράδειγμα για μας καθώς αναζητούμε να εφαρμόσουμε τη βιβλική θεολογία σήμερα;
4. Με ποιους τρόπους θα πρέπει να εφαρμόζουμε τις Γραφές σχετικά με τις πτυχές της λατρείας της Παλαιάς Διαθήκης (θυσία, ναός, δείπνο του Πάσχα) στις συνάξεις των εκκλησιών σήμερα κάτω από τη νέα διαθήκη;
5. Με ποιους τρόπους μπορούν οι Χριστιανοί σήμερα να έχουμε τον πειρασμό να ζούμε σαν να βρισκόμαστε σε μια προγενέστερη εποχή της λυτρωτικής ιστορίας, πριν από την έλευση του Χριστού;
6. Με ποιους τρόπους μπορούν οι Χριστιανοί σήμερα να έχουν τον πειρασμό να ξεχάσουν τη σοφία που τους είχε διδάξει ο Θεός σε προγενέστερες εποχές;
7. Ποια είναι η σημασία για την κατανόηση της χρήσης της τυπολογίας στη Γραφή για τη μελέτη της Βίβλου;
8. Με ποιους τρόπους μπορεί η τυπολογία να μας οδηγήσει προς τη πραγματικότητα που θα βιώσουμε με τον ερχομό του Χριστού, και πώς μπορεί αυτό να μας δώσει ελπίδα στο παρόν;
9. Ποιο είναι το πιο σημαντικό πράγμα που έχετε μάθει μέσα από τη μελέτη αυτή;
10. Ποιους τομείς της μελέτης πιστεύετε ότι χρειάζεται να μελετήσετε περισσότερο μετά τη διάλεξη αυτή;